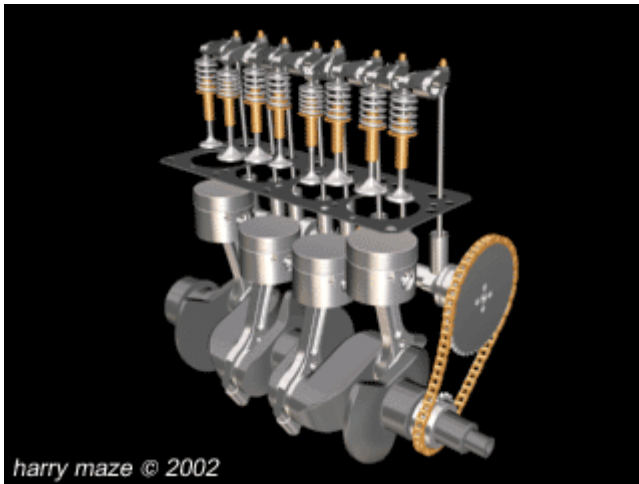

REPCE

REPCE

- A repce, vagyis az őszi káposztarepce fontos és értékes olajnövényünk.
- Jelentőségét a gazdaságosságon kívül az is indokolja, hogy a repceolaj felhasználása sokoldalú.
- A régebben csak világítóolajként használt repceolajat ma már számos iparágban használják, étkezési olajat is készítenek belőle.
- A repce- olajat a benne lévő erukasav miatt kell finomítani. Ezért a repceolaj étkezési minősége elsősorban az erukasav tartalmától függ. /A repce erukasavtartalma nemesítéssel csökkenthető./

REPCÉ

- Az utóbbi években világszerte nőtt a repcetermesztés jelentősége és vetésterülete.
 - A repcetermesztés jól gépesíthető és az olajgyártás melléktermékei értékes takarmányok.
 - A káposztarepce további hasznosítása: felhasználható még zöldtakarmányozásra és zöldtrágyázásra is. Az őszi káposztarepce rozssal keverve - készthelyi keverékben - a legkorábbi zöldtakarmány; zöldtrágyázás céljára főleg a gyümölcsösökben és a széles sortávolságra telepített szőlőkben van jelentősége. /De csak megfelelő termesztési feltételek között./
-

REPCE

Biológiai jellemzése

- A káposztarepce a keresztesek családjába és a Brassica nemzetségbe tartozik.
 - A káposztarepcének két formája ismeretes:
 - az őszi káposztarepce és
 - a tavaszi káposztarepce
 - Hazánkban főleg őszi káposztarepcét termesztünk. A tavaszi nagyon igényes és keveset terem; de csapadékos viszonyok között mint zöldtrágyanövény, esetleg mint zöldszakarmánynövény jöhet számításba.
-

REPCE

Gyökérzete fejlett karógyökér, mely gyakran 2 m mélyre is lehatol a talajba.

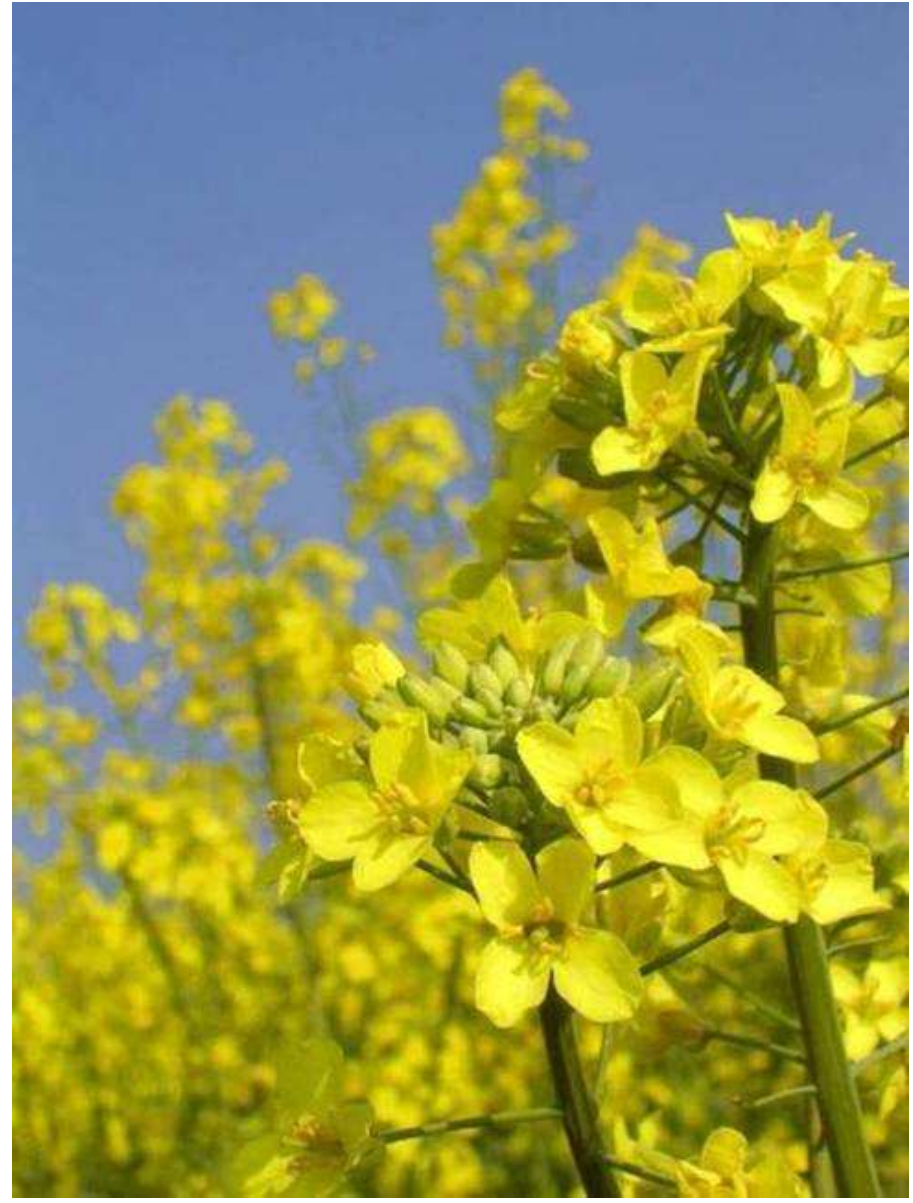
Szára csupasz, hamvas, viaszos bevonatú, elágazó dudvás szár.

Levelei hamvaszöld /kékes vagy szürkészöld/ színűek, csupaszok, a felső levelek a szárat félig átölelik.

Virágzata laza fürtvirágzat, a virágok krém- vagy citromsárga színűek. Többnyire öntermékenyülő,

Termése becő, magvai, amelyek nagyon hasonlítanak a többi káposztaféle magvaihoz - gömbölyűek, színük fekete vagy sötétbarna. Ezermagtömegük 4-7 g. A magvak olajtartalma 40-45 %.

REPCE

- Fajta kiválasztás. A termőképeség és télállóság mellett nagy jelentősége van a fajták pergésre való hajlamosságának és az olaj erukasav tartalmának.
- Ezért mindinkább előtérbe kerülnek a jobb étolaj minőséget biztosító, kevés erukasavat (0), ill. eruskasavat nem (00) tartalmazó fajták.

REPCE

- Éghajlat
 - A káposztarepce az éghajlatra igényes növény. Hazánkban főleg a Dunántúlon és az ország csapadékosabb tájain termesztető sikeresen. Csapadék igénye ősszel és tavasszal is számottevő.
 - A repce a fagyra érzékeny, mégsem a téli fagy okozza a repce kipusztulását, hanem a tavaszi felfagyás okozza a nagyobb kárt.
 - Fagytűrő képessége nagymértékben függ a talaj nedvességtartalmától, száraz talajon fagytűrőbb, mint nedves talajon.
-

REPCE

- Talajigény. A repce a talajra is igényes növény. Termesztésére a mélyrétegű, jó vízgazdálkodású és tápanyag ellátottságú, kötöttebb talajok jöhetnek számításba. A könnyebb talajokon csak nagyadagú műtrágyázással és szervestrágyázással termesztethető.
 - Vetésváltás. A repce a gabonafélékkel jól társítható. A repce részére csak a korán lekerülő növények a jó elővetemények. Leghelyesebb a repcét két gabona közé helyezni a növényi sorrendbe, mivel nagyon jó előveteménye az őszi búzának, de másodnövények is sikeresen termesztethetők a repce után.
-

REPCE

Tápanyagellátás és trágyázás

- A repce tápanyagigényes növény. Ezért nagy termések eléréséhez bőven kell a repce alá trágyázni.
 - Szervestrágyázás. A repce meghálálja az istállótrágyát, amelyet még műtrágyával is ki kell egészíteni. Egyébként a repcénél is helyesebb, ha az elővetemények alá adjuk a szervestrágyát.
-

REPCE

Műtrágyázás. A repce tápanyagigényét is nagyjából részben műtrágyázással elégítjük ki.

A repce fajlagos tápanyagigénye 100 kg főtermékre vonatkoztatva:

- 5,5 kg N,
- 3,5 kg P₂O₅,
- 4,3 kg K₂O - 13,3 kg vegyes hatóanyag.

A foszfor és a kálium műtrágyákat itt is őszi alaptrágyázásra használjuk, a nitrogént viszont megosztva adjuk:

20-30 %-át adhatjuk őszelel, a fennmaradó

70-80 %-ot pedig tavaszi fejtrágyázásra kell felhasználni.

A tavaszi N-fejtrágyázás két részletben is megoldható: 40 % koratavasszal és 60 % virágzáskor.

REPCE

Talajelőkészítés

- A repce apró magját sekélyen kell vetni. Ezért a repce részére is aprómorzsás, kellően ülepedett és beérett magágyat kell készíteni.
 - Talajelőkészítése nagyon hasonlít az őszi gabonák és az őszi vetésű pillangós szálas takarmányokéhoz.
 - Időben és jó minőségben kell elvégezni a tarlóhántást és a nyári vetőszántást.
 - Vetés előtt csak sekély magágy-előkészítő munkát végezhetünk. Erre a munkára legalkalmasabb eszköz a kombinátor.
-

REPCE

Vetés

- A repce a legkorábbi őszi vetésű növényünk.
 - Vetésideje augusztus utolsó harmada, szeptember eleje.
 - A sortávolság 12-36 cm, de leggyakrabban 24 cm-es sortávolságra vetjük.
 - Vetőmagszükséglete: 5-8 kg/ha, ami 1,2 millió csírának felel meg egy hektáron.
 - A vetés mélysége a talaj kötöttségétől függően 1,5-3 cm.
 - Vetés után rendszerint hengerezni kell, kötött talajon gyűrűs, lazán pedig sima hengerrel.
-

REPCE

Ápolás és gyomirtás

- A repce növényápolása gyomirtásból, a kártevők elleni védekezésből és a növény fejlődését elősegítő munkákból áll.
 - Ősszel a gyomok ellen 3-4 leveles korban védekezhetünk egy sorirányú fogasolással.
 - Vegyszeres gyomirtás: ősszel vetés előtt és tavasszal az egyszikű gyomok ellen.
 - Akkor érünk el kedvező áttelelést, ha ősz végére a repce eléri a 8-10 leveles tölevél rózsás állapotot. Ilyenkor karógyökere már kellően fejlett (25-30 cm hosszú 10 mm vastag) és a $-20\text{ }^{\circ}\text{C}$ alatti hőmérsékletet is képes elviselni.
 - Tavasszal legfontosabb "ápoló munka" a nitrogén fejtrágyázás és ha a felfagyás veszélye megszűnt, minél előbb hengerezzük meg a repcét. Az elfogyott levelek eltávolítására a sorirányra szögben járatott fogast használják.
-

REPCSE

Betakarítás és tárolás

- A repce akkor aratható, amikor a főhajtás középső becőiben a magvak barnulni kezdenek. Ha megkésünk az aratással, igen nagy lehet a magveszteség, mivel a repce éretten nagyon pereg.
 - Hazánkban általában június közepén - második felén aratható, gabonakombájnnal, egy- és kétmenetes aratással.
 - Az utóbbi években az egymenetes kombájnos aratás történik.
 - Ennek viszont előfeltétele az, hogy a repcét deszikálni kell, ami a növények elszárításával mintegy 10-12 nappal előbbre hozza az aratás idejét.
 - A vegyszerezést akkor kell végezni, amikor a magvak víztartalma 22-35%. (Érés gyorsítóval is lehet szabályozni a betakarítás idejét v.ö napraforgó).
 - A repce csépléséhez a dob fordulatszámának csökkentésével át kell alakítani a gabonakombájnt.
 - Tárolás. Betakarítás után a repcemagot is szárítani kell. A vastagabb garmadába való tároláshoz 9-11%-os nedvességtartalomra kell megszáritani a repcét, a napraforgónál említett módon.
-

Figure 16. Cabbage Seedpod Weevil

Repce peronoszpóra

Repce fénybogár

